

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Diakenwijding in de kapel van Bovendonk. (Foto: I. Bertens)

De oogst is groot

“Het is belangrijk degenen die duidelijk tekenen tonen van een roeping tot het priesterlijk leven of godgewijde leven te bemoedigen en te ondersteunen.” Dit schrijft paus Benedictus XVI dit jaar in zijn brief voor de Wereldgebedsday voor roepingen. En we mogen hier natuurlijk ook de roepingen tot het diaconaat bij rekenen.

De paus legt dit jaarnadruk op de verantwoordelijkheid van de gelovige gemeenschap voor het wekken van roepingen. Roepingenpastoraal is niet enkel een zaak van de ambtsopleidingen en van een paar mensen in de bisdomorganisatie. Het bevorderen van roepingen gaat de hele gemeenschap aan! Het *Tweede Vaticaanse Concilie* benadrukt dit ook al. De concilievaders houden ons voor dat het bevorderen van roepingen allereerst bewerkt wordt door het heiligen van het eigen leven. De mate waarin we zelf gehoor geven aan een leven overeenkomstig het Evangelie heeft dus invloed op het aantal roepingen. Naast het heiligen van het eigen leven is ook het persoonlijke en gemeenschappelijk gebed van groot belang voor het wekken van roepingen.

In het bisdom Breda mogen we ons verheugen in een *Gebedskring roepingen*. Op dit moment telt de gebedskring 38 leden. Dat lijkt weinig als we het vergelijken met andere bisdommen waar gebedskringen met honderden leden bestaan. We mogen echter niet vergeten dat de gebedskring in Breda nog niet zo lang bestaat. Één jaar om precies te zijn. Bij de laatste roepingenvesper in december 2010 verdriedubbelde het aantal leden. Er is dus een sterke groei zichtbaar. Deze groei laat zien dat er genoeg mensen zijn die de nood aan roepingen zien en er iets voor willen doen. Zij volgen Jezus die zegt: “De oogst is wel groot, maar arbeiders zijn er weinig. Vraagt daarom de Heer van de oogst arbeiders te sturen om te oogsten” (Mt 9, 37-38). Alle ontvangers van dit periodiek spoor ik aan om lid te worden van de gebedskring. Elders in dit periodiek ziet u hoe u lid kunt worden. Degenen die reeds lid zijn roep ik op om een nieuw lid te werven. Hoe meer mensen samen bidden, hoe beter. Op deze wijze neemt u allen uw verantwoordelijkheid zorg te hebben voor nieuwe kerkelijke roepingen. Ik hoop dat we op uw gebed en ondersteuning mogen rekenen.

Rector N.M. Schnell

70-jarig priesterjubileum

Op 7 juni 2011 viert monseigneur Huub Ernst zijn 70-jarig priesterjubileum. Een zeer bijzonder jubileum van een priester en bisschop aan wie Bovendonk veel te danken heeft. De banden tussen monseigneur Ernst en Bovendonk zijn lang en innig. Toen Bovendonk nog het grootseminarie van het bisdom Breda was, heeft monseigneur Ernst er zijn studie theologie en priesterlijke vorming ontvangen. Later keerde hij op het grootseminarie terug als professor moraaltheologie.

Het Grootseminarie Bovendonk sloot in 1967 zijn deuren. In 1983, zestien jaar later, blies monseigneur Ernst Bovendonk weer nieuw leven in met de oprichting van de Priesteropleiding Bovendonk. Het zou een priesteropleiding worden voor late roepingen.

Meerdere bisdommen, en later ook enkele ordes en congregaties, ondersteunden dit initiatief en gingen met Bovendonk een samenwerkingsovereenkomst aan. Het bleek een gouden greep: in de 28 jaar dat Priesteropleiding Bovendonk nu bestaat, heeft de opleiding inmiddels 83 priesters voortgebracht. Sinds 2001 worden aan Bovendonk ook diakens opgeleid. Tot op heden hebben 5 kandidaten de diakenwijding ontvangen.

Als bisschop van Breda en later als emeritusbisschop heeft monseigneur Ernst tot op de dag van vandaag Bovendonk altijd een zeer warm hart toegedragen. Bij wijdingen en andere bijzondere gelegenheden mogen we hem stevast als gast begroeten.

De Priester- en Diakenopleiding Bovendonk is monseigneur Ernst blijvend veel dank verschuldigd. Wij feliciteren hem van harte met dit bijzonder jubileum en bidden hem Gods rijke zegen over zijn priesterleven toe.

Afscheid Ben Stoffels

Op zondag 3 juli 2011, het laatste Bovendonkweekend van het studiejaar 2010-2011, neemt pater Ben Stoffels afscheid als spiritueel van Bovendonk. Vanaf september 2002 heeft pater Stoffels deze functie bekleed. Vele kandidaten heeft hij gedurende deze jaren begeleid. Zoals een spiritueel betaamd, bekleedt pater Stoffels een vertrouwenspositie binnen de opleiding. Als priester en vertrouwenspersoon is hij graag gezien bij de studenten. Ook is hij een gewaardeerd stafflid. Wij zullen node afscheid van hem nemen. Pater Stoffels wordt bij zijn afscheid

een minisymposium aangeboden. Het programma start zondag 3 juli 2011 om 9.30 uur met de viering van de Eucharistie. Aansluitend vindt het symposium plaats. Om 13.00 uur bidden we het middaggebed en zal officieel afscheid genomen worden. We eindigen het afscheid en het studiejaar met de traditionele barbecue. Iedereen is van harte welkom bij dit afscheid.

Wel graag aanmelden in verband met de catering: info@pdob.nl.

Priesterjubilea

Op 27 mei 2011 viert C.P.M. Luijkx zijn 50-jarig priesterjubileum. Emerituspastoor Luijkx was van 1988 tot 1998 als docent verbonden aan Bovendonk. Hij gaf o.a. het college Kerkopbouw.

Op 4 juli 2011 viert pater P.J.M. Schakenraad, oud-werkbegeleider van Bovendonk, zijn 40-jarig priesterjubileum.

Jubilea van oud-studenten

12,5 jaar priester: Joost de Bont (pastoor te Agtmaal, Wernhout en Klein-Zundert), Lex van Deelen (pastoor te Rijswijk), Freek Jongen (pastoor te Landgraaf), Berry Lansbergen (pastoor te Hillegom en omstreken) en Peter Wellen (vicaris en tevens pastoor te Kloosterburen, Wehe den Hoorn, Bedum, Uithuizen en Appingedam-Delfzijl).

Overleden

Op 15 februari 2011 is Bep van Steen overleden. Zij was supervisor in de beginperiode van Bovendonk.

Nieuwe praktijkcoördinator

In maart 2011 is Piet van den Hoven benoemd tot praktijkcoördinator. Met het vertrek van Peter Hoefnagels als stafflid was deze vacature vacant geworden.

Tot aan het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd was Piet van den Hoven pastoraal werker en supervisor van het Aartsbisdom Utrecht. Vele jaren heeft hij in het Aartsbisdom Utrecht (communicatie) trainingen gegeven en was hij begeleider van pastorale teams en individuele personen. Werkzaam bij de Diocesane Pastorale Dienstverlening heeft hij ook altijd goede contacten onderhouden met de verschillende kerkelijke opleidingen. Piet van den Hoven is aangesteld als praktijkcoördinator voor 'Noord Nederland'. Hij is geen stafflid.

Interview met pater Ben Stoffels

Afscheid van de spiritueel van de Priester- en Diakenopleiding

Op zondag 3 juli 2011 neemt de jezuïet Ben Stoffels afscheid van de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk. Hij is vanaf 2002 als spiritueel aan deze opleiding verbonden geweest.

Symposium over diocesane priesters

De opleiding biedt hem bij gelegenheid van zijn afscheid een symposium aan. Dit zal, op verzoek van pater Stoffels zelf, gaan over de spiritualiteit van de diocesane priester. “We zijn al jaren met dit onderwerp bezig,” motiveert Stoffels, of pater Ben zoals de studenten hem noemen, deze keuze. “Toen ik begon als spiritueel stond het onderwerp al op de agenda. Ik herinner me de eerste stavenconferentie waaraan ik deelnam. De gezamenlijke spirituelen hebben toen een voorstel geformuleerd om dit onderwerp te bespreken. De rectoren hebben dit overgenomen en er is indringend over gepraat. De aanleiding was gelegen in gesprekken met priesters over hun spiritualiteit. Het bleek dat verschillende parochiepriesters abdijen bezochten, anderen gingen naar de franciscanen terwijl weer anderen iets met Ignatius hadden. Volgens rector Ham (de voorganger van Rector Schnell (HdJ)) bestond er geen specifieke diocesane spiritualiteit. Ik verwonderde mij, gezien mijn eigen achtergrond, daarover.”

Voedingsbodem in de parochie

Pater Ben heeft wel enkele ideeën hierover. “Ik maak een vergelijking met ouders van kinderen. Zij halen, als het goed is, hun inspiratie uit hun gezin, anders houden ze het niet vol. Als je jouw werk niet met hart en ziel doet, lukt het niet. Het leef- en werkterrein van de diocesane priester is doorgaans de parochie. Daar zou de voedingsbodem voor de spiritualiteit van de diocesane priester moeten liggen. Voor de priester hoort binnen die bedding van de parochie ook de liturgie bij. Het gaat om de integratie van leven, gebed en liturgie.”

“Er is wel degelijk literatuur over dit onderwerp verschenen.” Ben Stoffels noemt moeiteloos enkele namen als kardinaal Walter Kasper, Enzo Bianchi, Donald Cozzens maar ook paus Johannes-Paulus II. “De apostolische exhortatie Pastores dabo vobis biedt waardevol materiaal.”

“De diocesane priester moet zijn spiritualiteit halen uit zijn werk,” herhaalt pater Stoffels. “Je kunt jezelf wel periodiek ergens opladen maar dat is structureel

gesproken te weinig. Zoals ouders hun inspiratie halen uit hun gezin, putten parochiepriesters hun energie uit de parochie. Ik heb ooit een getuigenis van een parochiepriester gelezen die schreef dat voor hem de parochie de plaats innam van het gezin.”

En andere bedienaren?

“Het diaconaat hoort wel bij het gewijde ambt,” mijmert Ben. “Toch ligt het voor de diakens anders: Het gezin houdt hen bij de les en inspireert hen. Daarin komen zij overeen met de pastoraal werkers. Deze hebben meestal ook een gezin.” Ben Stoffels signaleert een belangrijke overeenkomst tussen de drie bedieningen. “Het gebed is voor allen van fundamenteel belang. Het gaat erom dat mensen die binnen de Kerk een zending vervullen vanuit een gebedshouding leven. Het is een attitude die je in moet oefenen.”

Gevraagd naar voorbeelden, antwoordt pater Ben: “Ik heb dit in India eens gezien bij hindoe-swami's. Het was merkbaar dat zij constant in verbinding met God stonden. In het westen komt dit ook voor maar het komt minder aan de oppervlakte.” Ben Stoffels benadrukt de waarde van deze houding. “Als deze gebedshouding niet bestaat, krijg je pastorale beroepskrachten die worden gedomineerd door managementstaken, die enkel zoeken naar praktische en haalbare oplossingen. Zulke mensen zijn heel lief en aardig maar de diepte ontbreekt.”

Spiritualiteit niet maakbaar

In de opleiding moet zeker aandacht voor dit facet zijn al beseft Ben Stoffels dat spiritualiteit niet maakbaar is. “Als spiritueel hoop je dat deze gebedshouding groeit. Je schept er ruimte voor maar je kunt het niet sturen. Het verlangen kun je niet maken. Je hoopt dat het er is. Zonder dit verlangen blijft de beste theologie steriel. Het is niet eenvoudig binnen een opleiding in te bouwen. Ik weet ook niet hoe je dit praktisch moet inrichten. Deze vraag speelde wel mee bij de themakeuze van het symposium.”

Daar zullen drie personen dit thema belichten. Huub Flohr, priester van het bisdom Rotterdam en docent moraaltheologie aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, diaken Vincent de Haas, coördinator voor de vorming van diakens en Ben Stoffels zullen vanuit hun eigen invalshoek hierover spreken.

Lees verder op p. 4.

Pater Ben Stoffels s.j.

Rol van de opleiding

Pater Stoffels kijkt met plezier op zijn tijd in Bovendonk terug. “Naast mijn taak als spiritueel heb ik ook lesgegeven. Ik doceerde verschillende vakken als leer en leven van kerkvaders, pastoraal gesprek en verzorgde het practicum liturgie. Op die manier kom je in contact met alle studenten. Als het klikt komen studenten vanzelf naar je toe. Het is dan prachtig hoezeer de studenten je vertrouwen. Er gebeurt verschrikkelijk veel tijdens de opleiding. Sommigen gaan door diepe dalen.” Pater Stoffels verduidelijkt dit. “Ze leren hun grenzen kennen. Sommigen krijgen problemen met hun gezondheid. De studie lukt niet zoals het zou moeten. Als ze zich hier doorheen vechten is het schitterend.” Het gaat er pater Ben om dat ze hun roeping verhelderen. “Geroepen zijn is een proces,” meent hij. “Tijdens de opleiding groei je hierin. Je neemt wissels. Ik vind het een voorrecht om hiervan deelgenoot te zijn.”

Wat gaat hij doen?

Nazijn afscheid staat pater Stoffels weer ter beschikking van zijn religieuze overheid. “Ik ben in gesprek met de provinciaal,” meldt hij. “Er zijn verschillende werkvelden waarvoor ik me wil inzetten.” Hij somt deze op: “Het gaat om het verzorgen van retraites, persoonlijke begeleiding, het geven van cursussen over spiritualiteit en het assisteren in liturgische

vieringen. Ik weet ook niet waar ik in de toekomst ga wonen. De sociëteit beschikt over verschillende huizen in Nederland.” De jezuiten hebben enkele jonge leden. Ben Stoffels beaamt dit. “Mondjesmaat druppelen jonge mannen binnen. Het probleem waarmee wij te maken hebben is de enorme leeftijds kloof tussen jong en oud. De tussengeneratie is vrijwel afwezig. Dat betekent dat de jongeren in versneld tempo de provincie moeten leiden.” De getalsmatige afname heeft ook zijn goede kanten. “De jezuiten vormen geen gesloten bolwerk. We werken nu samen met leken, priesters en religieuzen van andere ordes en congregaties. We bieden onze diensten aan en hebben niet altijd meer de leiding. We werken zelfs in oecumenische verbanden. Het teamwork heeft steeds meer toekomst. Je merkt dat veel afhangt van je persoonlijk netwerk. We stellen ons actief op binnen sociale netwerken en moderne media als internet.”

Geëngageerd jezuiet

Ben Stoffels voelt zich bij dit alles op en top jezuiet. “Ik maak deel uit van een wereldwijd verband. Dit is niet alleen een sociologisch gegeven maar de ignatiaanse spiritualiteit gaat ervan uit dat je God in alles kunt vinden. Jezuiten zijn op verschillende terreinen actief. Sommige confraters zijn kenner van middeleeuwse muziek. Er zijn sterrenkundigen, taalwetenschappers en kunstenaars. We zijn vaak actief op de grens van kunst, cultuur en geloof. Dit behoort zelfs tot onze wezenlijke opdracht. Bij de laatste Algemene vergadering van onze sociëteit is dit uitdrukkelijk bevestigd. Paus Benedictus XVI steunt onze zending nadrukkelijk. Deze taak vraagt zowel loyaliteit naar de Kerk als durf. Het gaat ons hierbij steeds om de hele mens.” Deze houding had ook gevolgen voor zijn taakopvatting als spiritueel. “Niets is vreemd. Ik heb wel mijn eigen grenzen maar ik sta in principe open voor alle uitingen van diepe menselijkheid. Niet dat alles mijn stijl is maar hier toont zich mijn eigen begrensdheid. Het is de kunst innerlijk vrij te zijn. Ik heb het belang van innerlijke vrijheid steeds benadrukt. Mensen stellen vragen en samen zoeken we naar antwoorden, in het vertrouwen dat we gedragen worden.”

Hans de Jong

Ben Stoffels (1937) werd geboren te Ginneken en groeide op in Bussum. Hij trad na zijn middelbare schoolopleiding te Amsterdam in bij de jezuiten en werd in 1968 tot priester gewijd. Hij werkte in het parochiepastoraat, het retraitewerk en in het onderwijs.

Op zoek naar het Licht

Oog-in-oog met de Heer

Sevilla, Spanje. Het is een warme zomerdag begin juni. Samen met een vriend slenter ik door de smalle straatjes van Bario Santa Cruz in het historische centrum van de stad. Moe van het gesjok zoeken we een terrasje. We ploffen neer op een pleintje waar voor een bar wat stoeltjes staan. We snakken naar een koud glas bier en bestellen er wat tapas bij. Mijn reisgenoot is al snel verzonken in een boek en ik kijk wat om me heen. Een jongen slooft zich voor wat meisjes uit op zijn gitaar, en op het plein spelen kinderen. In een hoek van het plein staat verscholen achter een groot gietijzeren hek een kerkje.

Nieuwsgierig

Het hek en de kerkdeur staan open en het valt me op dat het een komen en gaan is van mensen die de kerk in en uit lopen. Het maakt me nieuwsgierig. Het kerkje ziet er van buiten niet bijzonder uit, toch heeft het op een of andere manier een bijzondere aantrekkingskracht op al die mensen.

De Heer

Ook op mij merk ik al snel. Ik besluit een kijkje te gaan nemen. Het is een welkome verkoeling die kerk, maar ik heb nog geen paar stappen gedaan of ik sta voor een enorm kruis met daaraan Jezus. Het hangt tegen de muur in een kleine zijkapel, vlakbij de ingang. Ik sta meteen aan de grond genageld, ik krijg het nog warmer dan ik al had, en het lijkt alsof mijn adem wordt afgesneden. Ik voel mijn hartslag stijgen en ik kan geen kant meer op. Daar sta ik dan, oog-in-oog met de Heer.

Grote impact

Het is een ontmoeting die me nog levendig voor de geest staat. Net zoals die eerste keer, toen ik een jaar of zes was. Mijn opa was overleden en tijdens zijn uitvaartmis herinner ik me goed het moment dat de priester tijdens het consecreren de hostie ophoog hield. Ook deze ontmoeting heeft grote impact op me. Ik wil dat moment steeds weer opnieuw beleven. Al snel mag ik mijn eerste communie doen, word ik misdienaar en zing ik in het kinderkoor, om maar telkens weer in de buurt van het altaar te kunnen zijn. Een intens verlangen dat me lange tijd in de greep weet te houden. Later ebt dat verlangen langzaam maar zeker weg en maakt het plaats voor een andere passie. Journalist worden.

De zekerheid van het licht

Zo'n 15 jaar later, voorjaar 2005. Mijn zus krijgt haar tweede kind. Ze vraagt of ik peter wil zijn van haar dochtertje. Als zij maanden later wordt gedoopt, wordt er een verhaaltje voorgelezen van Toon Tellegen over een egel die voor zijn verjaardag als cadeau de zekerheid wil dat de zon elke morgen weer op zal gaan. Hij vraagt om de zekerheid van het licht in zijn leven.

Nieuw leven

Een klein jaar later overlijdt de vader van mijn beste vriend. Ik ben ook dan weer in de kerk, deze keer voor een uitvaart. Beide momenten grijpen me aan. Leven en dood. 'We zijn door de doop in zijn dood met Hem begraven, opdat ook wij, zoals Christus door de macht van zijn Vader uit de doden is opgewekt, een nieuw leven zouden leiden' (Rom.6,4).

Het is de apostel Paulus die me een spiegel voorhoudt. Leven en dood, dood en verrijzenis, een nieuw leven. Doop en uitvaart, ze duwen me terug naar de kerk. Ben ik zelf ook niet op zoek naar dat nieuwe leven, naar het Licht dat de duisternis in mijn leven zou verdrijven?

Priester worden?

Het is het begin van een lange zoektocht om uiteindelijk terug uit te komen bij dat verlangen uit mijn jeugd, om daar te zijn waar wij de Heer ontmoeten, rond het altaar, in de eucharistie. Het is een tijd van een enorme aantrekkingskracht, maar ook van weerstand. Ik priester worden?

Ik zoek naar bevestiging in roepingeweekenden, kloosters, gesprekken, boeken en op internet. Ik vind er veel aanknopingspunten, maar een antwoord, nee. Of durf ik gewoon geen antwoord te geven op datgene wat er eigenlijk in mijn hart leeft?

'Wie Mij volgt'

Dan ben in Sevilla en beland ik in dat kerkje. Het is de Heer zelf die me die laatste zet geeft, aan dat kruis dat heel ons geloof samenvat: 'Ik ben het Licht van de Wereld. Wie mij volgt dwaalt niet rond in de duisternis, maar zal het licht van het leven bezitten' (Joh. 8,12).

Michael Magielse

Student Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Opleidingsberichten

Nieuws en agenda van de opleiding Bovendonk

Op zaterdag 7 mei 2011 heeft de jaarlijkse informatiedag op Bovendonk plaatsgevonden. Tien belangstellenden namen deel aan de dag. In de ochtend gingen de deelnemers in gesprek met bisschop Van den Hende en rector Norbert Schnell over roeping en geroepen worden.

's Middags werd er door de rector samen met studierector Jan Brok informatie gegeven over de opleiding Bovendonk. De maaltijden gebruikten de deelnemers met de studenten van Bovendonk, zodat ze ook met de studenten over hun roeping in gesprek konden gaan. De dag verliep in een goede sfeer.

Gebedskring roepingen bisdom Breda

15 mei 2011

11 december 2011

Mensen die het gebed om roepingen in het bisdom Breda mee willen dragen zijn van harte uitgenodigd om zich aan te sluiten bij de Gebedskring roepingen. De bijeenkomsten van de gebedskring in 2011 zijn op zondag 15 mei om 17.00 uur en zondag 11 december om 17.00 uur in de H. Antoniuskathedraal te Breda. Leden van de gebedskring worden persoonlijk uitgenodigd.

Lid worden: T 076 5223444

E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl

Afscheid van pater Ben Stoffels

3 juli 2011

Op zondag 3 juli 2011, het laatste Bovendonkweekend van het studiejaar 2010-2011, neemt pater Ben Stoffels afscheid als spiritueel van Bovendonk. Het programma start om 9.30 uur met de viering van de Eucharistie. Aansluitend vindt het symposium plaats. Om 13.00 uur bidden we het middaggebed en zal officieel afscheid genomen worden. We eindigen het afscheid en het studiejaar met de traditionele barbecue. Iedereen is van harte welkom bij dit afscheid.

Wel graag aanmelden i.v.m. de catering: info@pdob.nl.

Start nieuwe studiejaar

2 september 2011

Op vrijdag 2 september 2011 vindt de opening plaats van het studiejaar 2011-2012. Zoals gebruikelijk zal het jaar geopend worden met de viering van de Eucharistie. In deze viering zullen de studenten van jaar 4 tot lector worden aangesteld en de studenten die met hun stage beginnen tot acoliet. De viering begint om 17.30 uur. Aansluitend is er een maaltijd voor alle aanwezigen. Om 20.10 uur beginnen voor de studenten de eerste colleges van het nieuwe studiejaar.

Derde Bovendonk Academie

20 - 22 november 2011

Na twee geslaagde bijeenkomsten van de Bovendonk Academie zal van 20 tot 22 november 2011 de derde Bovendonk Academie gehouden worden. Het thema van deze dagen: "De verkondiging van het Woord van God". Uitgangspunt van studie is de postsynodale exhortatie *Verbum Domini*: wat zegt de exhortatie over de verkondiging van het Woord en wat kunnen we daarvan meenemen voor de hedendaagse verkondiging? Na twee 'proefbijeenkomsten' wordt de Bovendonk Academie het komende jaar voor een bredere groep van priesters en diakens opgesteld.

Denkt u ook aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als goed doel? Investeer in de opleiding van priesters en diakens! Uw gift ontvangen wij graag op bankgiro 25.80.680 t.n.v. Stichting PDOB te Breda.

**PRIESTER OF DIAKEN WORDEN
VANUIT JE BEROEP!**

Contact: T 0165 504277, E info@pdob.nl, I www.pdob.nl